

Ornithologie - fotografische observaties uit het vogelrijk



Peter Milders [jurist en secretaris van Stichting Natuurhistorisch Museum Rotterdam; pmilders@chello.nl]

Het fotograferen van vogels is met de komst van de digitale camera in een stroomversnelling gekomen. Voor die tijd was dit vooral voorbehouden aan professionele gespecialiseerde fotografen die met grote kennis van zaken en met het benodigde engelengeduld in soms barre omstandigheden fraaie plaatjes maakten. Maar sinds de introductie van de digitale fotocamera is daar een nieuwe en omvangrijke groep bijgekomen: de hobbyisten. Een ding hebben beide groepen gemeen: het gaat bij hen om de esthetiek. Haarscherpe foto's, bij voorkeur tegen een lieflijke of anderszins indrukwekkende achtergrond.

Ander vaatje

Dat het ook anders kan laten de fotografen Anne Geene en Arjan de Nooy zien in hun boek *Ornithology* (Uitgeverij de HEF, 2016) waaraan Het Natuurhistorisch kort geleden een tentoonstelling wijdde. Geene en De Nooy laten niet de bekende fraaie plaatjes zien maar tappen uit een heel ander vaatje. Zij beginnen overigens gewoon bij het begin, bij wat vermoedelijk de eerste foto van een vogel is; de foto 'An Oak Tree in Winter' uit 1841 van de Brit William



▲ Camouflage. (Anne Geene & Arjan de Nooy)

Henry Fox Talbot. Op een tak van de gefotografeerde eik is met enige moeite het silhouet te zien van een vogel, volgens kenners een houtduif. Daarna behandelen de fotografen aan de hand van door henzelf gemaakte foto's verschillende thema's. Bij het thema 'camouflage' laten zij opvallende beelden zien: huismussen, een witte kwikstaart en parkieten die volledig wegvallen tegen hun omgeving, een pimpelmees die zich lijkt te verbergen achter vallende blaadjes, een meerkoet die vrijwel geheel onzichtbaar wordt tegen het zwarte water van een wak dat hij zelf heeft open gezwommen in het groene kroos en een meeuw die op de nok van een dak precies tussen twee dakornamenten zit en daardoor deel lijkt uit te maken van de dakversiering.

Het moment

Ook het thema 'vogelgeometrie' levert verrassende beelden op zoals een groep ganzen die al vliegend een perfecte cirkel vormt of de vogels op hoogspanningskabels die een notenbalk lijken te vormen. Een goed gevoel voor timing kan de fotografen niet ontzegd worden; hadden zij

een paar seconden later afgedrukt, dan was de bijzondere compositie waarschijnlijk alweer verdwenen. Geene en De Nooy vertelden tijdens een zondagmiddaglezing in Het Natuurhistorisch dan ook dat zij het adagium van de beroemde Franse fotograaf Henri Cartier Bresson goed in de oren hadden geknoopt: het gaat om het moment! Ten slotte nemen zij onder het thema 'genetica' op geestige wijze een loopje met de wetten van de 19e eeuwse Tsjechische geneticus Gregor Mendel. Zo tonen zij hoe kruising van een blauwe en een gele parkiet leidt tot de groene halsbandparkiet en hoe een zilverreiger en een zwarte kraai een ekster voortbrengen die op zijn beurt, gekruist met een gele parkiet, leidt tot een koolmees.

Terecht werd in de media veel aandacht besteed aan dit bijzondere boek en de tentoonstelling. De Volkskrant wijdde er enkele pagina's aan en in NRC Handelsblad schreef Kester Freriks een enthousiast stukje. Freriks stelt dat je na het zien van deze foto's ineens allerlei bijzondere vogelpatronen gaat zien. En dat klopt, daaraan valt niet te ontkomen. ◀



▲ Vogelgeometrie. (Anne Geene & Arjan de Nooy)